

*Economies of Scale & Scope in Banking. Effects of Government Intervention,
Corporate Strategy and Market Power*

M.A. Dijkstra

Economies of Scale and Scope in Banking: Effects of Government Intervention, Corporate Strategy and Market Power

Nederlandse samenvatting kort

Sinds de recente financiële crisis zijn schaal- en scopevoordelen van banken actueler dan ooit. Zowel individuele banken als de financiële sector als geheel zijn steeds groter geworden, zelfs na de financiële crisis. Dit proefschrift gaat dieper in op de vraag of schaal- en scopevoordelen bestaan, waardoor deze veroorzaakt worden en wanneer deze wel en juist niet ontstaan.

Over het geheel worden positieve schaalvoordelen geconstateerd maar is het bewijs voor het bestaan van scopevoordelen gemengd. Impliciete overheidssubsidies die ontstaan wanneer banken bijvoorbeeld niet failliet kunnen gaan spelen een rol maar verklaren bancaire schaalvoordelen niet geheel. Het proefschrift bevat daarnaast een case study over ABN AMRO die de rol van bedrijfsstrategie in het creëren van schaalvoordelen bespreekt. Tot slot doet het proefschrift onderzoek naar de Nederlandse hypotheekmarkt en laat zien dat de aanwezigheid van grote banken in geconcentreerde markten averechtse effecten kan hebben op de effectiviteit van beleid.

Economies of Scale and Scope in Banking: Effects of Government Intervention, Corporate Strategy and Market Power (*Nederlandse samenvatting A4 formaat*)

Dit proefschrift gaat in op de vraag of schaal- en scopevoordelen voor banken bestaan, waardoor deze veroorzaakt worden en wanneer deze wel en juist niet ontstaan.

Hoofdstuk 2 beschrijft de literatuur op het gebied van schaal- en scopevoordelen. Ruwweg blijkt dat de financiële sector toevoegt aan de welvaart totdat zij een bepaalde omvang bereikt, en dat er onvoldoende voor risico gecorrigeerd wordt in het meten van de toegevoegde waarde van de financiële sector. Daarnaast worden veelal positieve schaalvoordelen geconstateerd tegenover scopenadelen.

Hoofdstuk 3 schat schaal- en scopevoordelen op basis van een dataset van ongeveer 18000 Europese bankobservaties tussen 2002 en 2011. Om de effecten van impliciete overheidssubsidies te schatten wordt een proxy gebruikt op basis van het verschil in kredietbeoordelingen met en zonder mogelijke externe steun. De schattingen laten schaalvoordelen zien, zelfs wanneer er wordt gecorrigeerd voor impliciete overheidssubsidies. Scopevoordelen worden ook positief geschat, maar deze resultaten zijn gevoelig voor modelselectie en moeten dus met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Hoofdstuk 4 is een case study over ABN AMRO in de periode 1997-2007. Geconstateerd wordt dat de bank weinig synergieën wist te creëren tussen verschillende landen en divisies, en dat de Wholesale Clients divisie structureel slechter presteerde dan de andere divisies. Maar hoewel Wholesale Clients slechter presteerde, groeiden de activa van deze divisie wel sneller dan de activa van de andere divisies. Een verklaring hiervoor kan gevonden worden in het managing for value systeem dat transactiegerichte activiteiten ten opzichte van relatiegerichte activiteiten bevoordeelde. Over de tijd bracht ABN AMRO steeds meer focus aan door branches te verkopen in landen waar het slechts marginaal aanwezig was, maar bleef één van de meest diffuse banken in de wereld. De bank leek niet in staat om voldoende synergieën te creëren tussen thuismarkten en divisies om te compenseren voor de kosten van het managen van een uitgespreide organisatie.

Het laatste hoofdstuk beschrijft de concurrentie op de Nederlandse hypotheekmarkt en gaat specifiek in op de vraag waarom de Nederlandse hypotheekrente hoger ligt dan die in omliggende landen. Toenames van zowel kosten als concentratie zijn van belang, en een cruciale rol is weggelegd voor prijsleiderschapsverboden die zijn opgelegd door de Europese Commissie. Op basis van een empirische studie van ongeveer een miljoen observaties wordt gevonden dat er sterker op de prijsleidende bank wordt gereageerd na het voorjaar van 2009 dan in de periode ervoor, zoals ook theoretisch verwacht zou worden na het opleggen van prijsleiderschapsverboden.